

Verslag Startbijeenkomst Ommekeer met PASSER

28 juni 2007

Gehouden in HCO, futurelab in Den Haag

Aanwezig:

Afgevaardigden van acht van de tien deelnemende scholen hebben aan de startbijeenkomst deelgenomen.

Bas Timmers, Daaf Gelukschool
Monica van den Hoven, Daaf Gelukschool
Joost van Caam, Altracollege
Gerard Stuijts, Mulock Houwer
Martha de Roos, Mulock Houwer
Janus Kolen, Dominicuscollege
Karin Janssens, Het Berkenhofcollege
Erik Hupjé, Berg en Boshschool
Pieter Bressers, BS De Berkenschutse
Marian Schelvis, Kennisnet/ICT op school
Guido Teeuwen, Intercreative
Peter Jansen, JC Pleysierschool
Dennis Verhagen, JC Pleysierschool
Patrick Zuidhof, JC Pleysierschool
Sylvia Hasper, WEC-raad, voorzitter en verslag

Afwezig:

Afgevaardigden van RMPI-school Barendrecht en Stichting Leerlingenzorg op maat, Trevianum. RMPI-school Barendrecht heeft al wel een ontwikkelteam samengesteld, maar haakt in een later stadium aan. Trevianum heeft enkele dagen voor de startbijeenkomst definitief besloten mee te doen en heeft ook een ontwikkelteam samengesteld, maar kon op deze korte de agenda niet meer vrijmaken voor deelname aan de startbijeenkomst.

Sylvia opent de bijeenkomst en heet de locatieleiders en ontwikkelaars van de deelnemende scholen van harte welkom tijdens deze startbijeenkomst van het project Ommekeer van PASSER. Bij deze startbijeenkomst is bewust gekozen voor een gevarieerd programma waarbij de deelnemende scholen kennis kunnen maken met elkaar, met het projectmanagement en met de technische 'denktank' binnen het project.

De projectactiviteiten worden aangestuurd door het strategisch projectmanagement, bestaande uit Peter Jansen (JC Pleysierschool, tevens portefeuillehouder) en Sylvia Hasper (WEC-raad/LNA/PASSER) en het operationeel management, bestaande uit Dennis Verhagen (JC Pleysierschool) en Janus Kolen (Dominicuscollege).

De technische 'denktank' van het project wordt gevormd door:

- Dennis Verhagen (ICT deskundige JC Pleysierschool en operationeel projectleider)
- Guido Teeuwen (Elektronische Leer Omgeving)
- Patrick Zuidhof (Moodle specialist)
- Esther Geene (projectleider webschool JC Pleysierschool, helaas niet aanwezig wegens ziekte).

Na een korte toelichting op het programma worden twee wijzigingen doorgegeven. De presentatie van het strategisch projectmanagement wordt verzorgd door Peter Jansen en de demonstratie van de webschool wordt overgenomen door Dennis Verhagen.

Presentatie futurelab door Nick van Dam

Nick van Dam demonstreert wat er allemaal mogelijk is in het futurelab. Naast een smartboard met touch screen bedieningspaneel en een in de muur ingebouwde computer met beamer zijn er ook schermen tussen de vergadertafels en kan de bank worden omgebouwd tot een ex-tal comfortabele werkplekken met individuele draaitafels waarop een laptop kan worden geplaatst. De wanden zijn bekleed met hoogpolig tapijt wat de akoestiek, maar ook de sfeer ten goede komt. De ruimte biedt niet alleen legio mogelijkheden voor vergaderen en video conferencing maar ook voor feesten. Met een druk op de knop wordt de verlichting zodanig aangepast dat een nightclubsfeer ontstaat waarbij een ieder zo zijn eigen voorstelling heeft.

Presentatie regeling contentontwikkeling door Marian Schelvis

Marian Schelvis begeleidt het project Ommekeer met PASSER vanuit Kennisnet/ICT op school. Zij gaat achtereenvolgens in op de missie van de Stichting Kennisnet ICT op school, het doel en de voorwaarden van de regeling contentontwikkeling (voortgezet) speciaal onderwijs, het programma Educatieve Contentketen, de geselecteerde projecten en kennisdeling. De PowerPointpresentatie is opgenomen in bijlage 1 bij dit verslag.

Presentatie Ommekeer met PASSER door Peter Jansen

In de afgelopen jaren hebben de directe collega's van Peter in het onderwijs in toenemende mate te maken gekregen met onderwijs aan leerlingen met autisme, een bijzondere doelgroep die in combinatie met ICT interessante mogelijkheden biedt. ICT is een van de belangrijke speerpunten binnen het onderwijsveld. Iedereen praat erover, er zijn overal initiatieven en er wordt gezegd dat digitale content overal vandaan te halen is. Maar waar is die leerstof dan? De laptops van de JC Pleysierschool zijn leeg gebleven, ondanks het feit dat uitgeverij Wolters Noordhof materiaal beschikbaar heeft gesteld.

Contentbroeker Guido Teeuwen heeft geconstateerd dat er een gat zit tussen wat uitgeverijen bieden en wat de onderwijsmarkt nodig heeft om goed onderwijs te kunnen geven. Vorig jaar is het Westerbeekcollege in contact gekomen met Sylvia die binnen het expertiseplatform PASSER scholen wil laten samenwerken om digitale content te ontwikkelen voor leerlingen met autisme. In de werkkamer van Peter hangt een kaart van Nederland waar met spelden de tien voorhoedescholen in Nederland zijn gemarkeerd die gezamenlijk een projectaanvraag hebben ingediend bij Stichting Kennisnet ICT op school. In de regel zijn er in het onderwijsveld maar twee typen functies: leidinggevende of docent. Maar hier zoeken we die mensen die én onderwijskennis hebben én kennis hebben van autisme én ICT kennis hebben? Die mensen brengen we bij elkaar in dit multidisciplinaire project waarbij we naast bestaande content digitale content ontwikkelen die is toegesneden op de doelgroep leerlingen met autisme. Patrick en Guido zijn als technische deskundigen lastig te definiëren. Patrick is moodle specialist en zal daar straks iets over vertellen.

Guido is contentbroeker. Hij dicht het gat tussen wat uitgeverijen bieden en wat onderwijsinstellingen nodig hebben. Hij begrijpt veel van onderwijs maar denkt niet in onderwijsstermen.

Hij maakt technische producten (templates) en biedt ondersteuning in een technische infrastructuur. In de JC Pleysierschool is in de afgelopen jaren veel ontwikkeld. De school is bereid om de know how en de ontwikkelde producten met alle projectdeelnemers te delen. Er is zelfs al nagedacht over een exploitatiemodel. Die scholen die nu nog een 'pas op de plaats' maken hopen we er in de toekomst wel bij te betrekken.

De faciliteiten die per school beschikbaar worden gesteld vanuit het project zijn:

- Een database met digitaal lesmateriaal.
- Een elektronische leeromgeving in Moodle.
- Een template om oefeningen te maken.
- Een cursus bij de start van de ontwikkelperiode.
- Technische ondersteuning gedurende de looptijd van het project.
- 3840 Euro personeelskosten (vakdocent) per school: uitgaande van een inzet van 6 uur per school per week voor €40 per uur, gedurende de ontwikkelperiode van september tot en met december (16 weken).

Peter realiseert zich terdege dat je scholen wel producten en faciliteiten kunt geven, maar dat vernieuwend leiderschap nodig is om de producten die binnen dit traject ontwikkeld worden te kunnen borgen. Hierover is naar zijn weten nog niets op papier gezet. Zijn voorstel om het proces vanuit de praktijk en gezien vanuit het leiderschap te portretteren wordt enthousiast ontvangen. Peter nodigt een ieder uit om hierover na te denken en mee te werken aan het boek. Wie mee wil doen kan een mailtje sturen naar Peter Jansen via jcpwebschool@hotmail.com

Presentatie ELO en template Ommekeer met PASSER door Guido Teeuwen

Guido Teeuwen is als contentbrooker nauw betrokken bij de ontwikkelingen binnen de JC Pleysierschool. Uitgaande van bestaande informatiebronnen en applicaties zet hij zijn webtechnologie in om ontbrekende schakels in te vullen zodat informatie op velerlei manieren bereikbaar is. Zo ontwikkelt hij binnen het project Ommekeer met PASSER een template (lees 'invulformulier') waarmee op eenvoudige wijze oefeningen te maken zijn van digitale content die in een centrale database beschikbaar wordt gesteld. De template zal in juli in concept gereed zijn en uitgebreid worden getest voordat hij medio september tijdens de cursus aan de deelnemende scholen wordt verstrekt. Verder heeft hij naar het model van de ELO van de JC Pleysierschool ELO's voor de deelnemende scholen aangemaakt. Later in de middag zullen de scholen een virtueel kijkje kunnen nemen in de ELO van hun eigen school. De PowerPointpresentatie van Guido Teeuwen is opgenomen in bijlage 2 bij dit verslag.

Aftrap Ommekeer met PASSER

De projectdeelnemers heffen gezamenlijk het glas, waarmee het project Ommekeer met PASSER officieel van start gaat. Onder het genot van een hapje en een drankje wordt nader kennis gemaakt, waarna het programma wordt hervat.

Introductie Moodle door Patrick Zuidhof

Binnen het expertiseplatform PASSER wordt gestreefd naar het delen van content en het bieden van onderwijs op afstand aan leerlingen met autisme. Het delen van content gebeurt via een gedeelde databank, met behulp van een gedeelde standaard, te weten SCORM¹. De keuze van de Elektronische Leeromgeving (ELO) moet dus worden gerelateerd aan deze doelen.

Elke ELO heeft voor- en nadelen. Het internet staat vol met vergelijkingen. Een discussie hierover heeft dus geen toegevoegde waarde. Zolang een ELO met SCORM¹ overweg kan, is het platform niet heel erg belangrijk. Elke participerende school die al beschikt over een ELO kan blijven werken met dit ELO. Het betekent wel dat bepaalde educatieve materialen niet zullen werken.

Het materiaal dat wij tot nu toe van Wolters Noordhof hebben ontvangen, hebben wij werkend gekregen in onze Moodle omgeving. Het materiaal werkt niet in een andere ELO. Het project voorziet ook niet in deze mogelijkheid. Een ander belangrijk punt op dit vlak is een wettelijke bepaling die stelt dat wanneer het op leerlinggegevens aankomt, er geen sprake mag zijn van "cross domain scripting". Dit betekent dat wanneer materiaal op de server staat van de Moodle ELO, er geen leerlinggegevens weggeschreven mogen worden op een andere server. Met andere woorden, de ELO en het materiaal van de uitgeverijen moet op dezelfde server staan.

Voor de scholen die nog niet beschikken over een ELO, of een overstap willen maken naar een andere ELO, is het aan te raden voor een Moodle omgeving te kiezen. Uniformiteit in het platform zorgt ervoor dat het delen van kennis en materialen optimaal kan verlopen. Daarnaast is het model voor het afstandslernen (webschool/beau411) ontwikkeld in Moodle, waardoor de combinatie tussen de ELO en de webschool/beau411 gelegd kan worden.

De kenmerken van Moodle als 'open source ELO' zijn:

- Open en samen
- Open omgeving
- Interactief
- Kennis delen
- Docenten en Leerlingen binnen een structuur

Met Moodle ben je in staat om heel eenvoudig met slechts een paar klikken interactieve modules aan te maken om te komen tot een uitdagende leer-community waarin jongeren zich thuis voelen en de docent genoeg controle heeft om de juiste coaching te geven. Dit alles binnen één overzichtelijke webpagina waarbij één webpagina één vak weergeeft.

De PowerPoint presentatie van Patrick Zuidhof is opgenomen in bijlage 3 bij dit verslag.

Demonstratie webschool door Dennis Verhagen

De geplande interactieve demonstratie van de webschool/beau411, waarbij Dennis de rol van leerling en Patrick in een andere ruimte de rol van docent speelt valt in het water. Het lukt niet om de schermresolutie aan te passen, waardoor de functieknoppen niet kunnen worden bediend. Door de beelden van Patrick die via de webcam binnenkomen en de toelichting van Dennis krijgen de projectdeelnemers desondanks een goede indruk van de manier waarop het onderwijs met de webcam loopt. De docent kan één of meer leerlingen tegelijkertijd les geven en kan met al deze leerlingen contact maken en zonodig hulp bieden.

Gelegenheid om met het eigen ELO aan het werk te gaan

Nadat alle deelnemers plaats hebben genomen achter een van de laptops worden zij in de gelegenheid gesteld om via www.leerlab.nl op zoek te gaan naar hun eigen ELO en hierin een kijkje te nemen. Van deze mogelijkheid wordt van harte gebruik gemaakt. Dennis, Guido en Patrick maken de projectdeelnemers wegwijs in de ELO en beantwoorden vragen die opkomen bij het surfen.

---

¹ SCORM: Shareable Content Object Reference Mode (standaard die uitwisselen van content mogelijk maakt), zie www.adlnet.org

Voorinschrijving cursusedagen Moodle en template

Naast de Elektronische Leer Omgeving is het ook enige kennis van Moodle nodig en zullen de ontwikkelteams moeten leren werken met de template. De ontwikkelteams krijgen daarvoor een ééndaagse cursus aangeboden. Deelname aan de cursus is verplicht. De cursusedagen zijn gepland op vrijdag 14 en maandag 17 september 2007 in Futurelab (HCO) in Den Haag.

Tijdens de voorinschrijving hebben de volgende personen zich ingeschreven voor vrijdag 14 september:

- Eric Hupjé (Berg en Boschool)
- Pieter Bressers (Berkenschutse)
- Bas Timmers (Daaf Gelukschool)
- Sjaak Koopman (Daaf Gelukschool)
- Karin Janssens (Het Berkenhofcollege)
- Johan van de Wiel (Altracollege) was niet aanwezig tijdens de startbijeenkomst maar is op dinsdag 10 juli per e-mail aangemeld.

De volgende personen hebben zich tijdens de startbijeenkomst ingeschreven voor maandag 17 september:

- Gerard Stuijts (Mulock Houwer)
- Leo Piessens (Mulock Houwer)
- Janus Kolen (Dominicuscollege)
- Collega Janus Kolen (Dominicuscollege)